

Kanton Bern
Canton de Berne

Обов'язкова школа у франкомовній частині кантону Берн Інформація для батьків

Informations à l'intention des parents Ukrainiens

Direction de l'instruction publique et de la culture

2 **Обов'язкова школа у франкомовній частині кантону Берн**

Інформація для батьків

Зміст

Вступ	3
Обов'язкова школа	4
Структура обов'язкової школи	5
Розвиток та підтримка	10
Батьки та школа	12
Повноваження та обов'язки	15

Impressum

Édition et droits d'auteur:

Direction de l'instruction publique et de la culture du canton de Berne (INC)

Office de l'école obligatoire et du conseil (OECO)

oeco.inc@be.ch

Édition 2023

Download: www.be.ch/ecole-obligatoire

Вступ

Дана брошура інформує про шкільну систему в кантоні Берн. Вона допомагає знайти відповіді на наступні питання:

- Як влаштовані дитячий садок та школа?
- Чого очікує школа від батьків?
- Що можуть зробити батьки для того, щоб їх діти комфортно почувалися у школі та добре вчилися?

Вчителі та керівництво школи в комунах охоче дадуть відповідь на всі ваші запитання.

4 **Обов'язкова школа у франкомовній частині кантону Берн**

Інформація для батьків

Обов'язкова школа

Загальні положення

Généralités

Обов'язкове шкільне навчання у Швейцарії триває 11 років.

Дитина починає відвідувати дворічний дитячий садок обов'язкової школи при досягненні нею 4-річного віку на 31 липня поточного року. За бажанням батьків дитина може піти в дитячий садок на один рік пізніше.

Школа забезпечує учнів безкоштовними підручниками та шкільними матеріалами.

Практикується спільне навчання хлопчиків та дівчаток. Для обох статей встановлені однакові освітні цілі.

Обов'язкова школа нейтральна щодо релігії.

Шкільні комісії та керівництво шкіл у кожній комуні відповідають за роботу дитячих садків та шкіл.

Якщо батьки вирішують віддати дитину до приватної школи, вони самостійно оплачують її навчання.

Діти та підлітки, які не можуть навчатися в обов'язковій школі через затримку у фізичному чи розумовому розвитку, відвідують спеціальну школу.

Цілі обов'язкової школи

Objectifs de l'école obligatoire

Обов'язкова школа сприяє набуттю знань, умінь та навичок, які є необхідною основою для подальшого навчання у середніх та професійних школах, а також для навчання протягом усього життя. Школа розвиває ці вміння, забезпечує атмосферу взаємної поваги та терпимості та вчить відповідальному ставленню до ближніх та довкілля.

Навчальний план

Le plan d'études romand (PER)

Навчальний план PER, розрахований на навчання починаючи з дитячого садка і закінчуючи 11-им класом, служить вчителям путівником, що допомагає їм у плануванні навчального процесу.

Структура обов'язкової школи

	Другий ступінь середньої освіти (повна середня освіта) Degré secondaire II Професійна освіта чи середня загальноосвітня школа (наприклад, професійне навчання чи гімназія)	2–4 роки		
Обов'язкова школа École obligatoire	Перший ступінь середньої освіти (основна неповна середня освіта) (9–11 навчальний рік) Degré secondaire I (9e à 11e)	3 роки		Cycle 3
	Перший ступінь (3–8 навчальний рік), початкова школа Degré primaire (3e à 8e)	6 років	Перший ступінь 4 роки	Cycle 2
			Basisstufe/ Cycle élémentaire 3– 5 років	Cycle 1
	Дитячий садок École enfantine	2 роки		

Дитячий садок

École enfantine

Діти, які відвідують дитячий садок перші два роки, навчаються разом в одному класі. Дитячий садок надає дітям життєвий та ігровий простір, у якому вони набираються досвіду. Мета занять полягає у спонуканні дітей до розвитку та набуттю знань. При цьому вихователь враховує різний багаж знань та здібностей кожної дитини, а також темпи навчання.

Після двох років відвідування дитячого садка всі діти переходять до першого класу школи першого ступеня. Залежно від рівня розвитку, як виняток дитина може вступити до першого класу школи першого ступеня на один рік раніше або пізніше.

У деяких комунах навчання дітей, що відвідують дитячий садок і перші два класи школи першого ступеня за моделлю початкової школи (Basisstufe або Cycle élémentaire), проводиться спільно в повному або частковому обсязі (з розподілом за віковими групами).

6 **Обов'язкова школа у франкомовній частині кантону Берн**

Інформація для батьків

Перший ступінь (3–8 навчальний рік)

École primaire (3e à 8e)

З третього по восьмий клас учні набувають знань та навичок з різних предметів, наприклад, «Мови», «Математика» або «Образотворче мистецтво». Вони поступово опановують самостійну, самовідповідальну роботу.

Починаючи з п'ятого класу школярі франкомовної частини кантону вивчають німецьку мову як першу іноземну мову, а починаючи з сьомого класу – англійську.

Після закінчення початкової школи діти переходять на перший ступінь середньої школи. У сьомому класі школа детально проінформує дітей та батьків про процедуру переходу до середньої школи першого ступеня.

Середня школа першого ступеня (9–11 навчальний рік)

Degré secondaire I (9e à 11e)

У середній школі першого ступеня учнів поділяють на рівневі групи, так звані «sections», відповідно до їхнього потенціалу.

У франкомовному кантоні Берн існує три рівні: «section générale» g, «section moderne» m та «section préparant aux écoles de maturité» p. section p встановлює вищі вимоги, ніж section m, у той час як у section g вимоги найнижчі.

Середня школа першого ступеня надає дітям загальну освіту та допомагає їм обрати майбутній освітній та професійний шлях. Школа підтримує цей важливий процес. Батьки разом із класним керівником та безкоштовною службою професійної орієнтації допомагають підліткам вибрати майбутню професію.

www.be.ch/cop

Після обов'язкової школи

Après la scolarité obligatoire

Після обов'язкової школи підлітки продовжують навчання у дво- чи чотирирічній професійній школі або відвідують середню школу.

Більш детальну інформацію про початкову професійну освіту ви знайдете на сторінці:

www.be.ch/formation-professionnelle

Додаткова інформація про середню професійну школу або гімназію:

www.be.ch/ecoles-moyennes

Навчальний рік та шкільні канікули

Année scolaire et vacances

Навчальний рік починається у середині серпня і закінчується на початку липня. Діти та підлітки відвідують школу в середньому 38 або 39 тижнів на рік. Канікули розподілені протягом усього шкільного року, що складається з 39 шкільних тижнів, таким чином:

- Осінні канікули у вересні та жовтні: три тижні
- Зимові канікули у грудні та січні: два тижні
- Спортивні канікули: один тиждень
- Весняні канікули у квітні: два тижні
- Літні канікули у липні та серпні: п'ять тижнів

З точним розкладом канікул та днів, вільних від шкільних занять, можна ознайомитись на сайті школи чи комуни.

Розклад уроків

Horaires

Навчання у школі проводяться з понеділка по п'ятницю. Кожен урок триває 45 хвилин. У першій половині дня проводиться щонайменше 4 уроки. Навчальний блок починається і закінчується завжди в один і той же час. Після обіду проводиться ще від двох до чотирьох уроків. Залежно від року навчання та класу в один або кілька днів тижня післяобідні заняття не проводяться.

Ви, як батьки, зобов'язані дбати про те, щоб ваша дитина відвідувала шкільні заняття відповідно до розкладу. Під час уроків школа доглядає за дітьми та несе за це відповідальність.

Ви несете відповідальність за вашу дитину у позашкільний час, а також коли вона знаходиться по дорозі до школи та зі школи додому. Виняток становить проїзд дітей спеціальним транспортом на шляху до школи та зі школи додому, який організовує школа для забезпечення їх безпеки.

8 **Обов'язкова школа у франкомовній частині кантону Берн**

Інформація для батьків

Короткострокова відсутність у школі з поважної причини та звільнення від занять на тривалий період

Absences et dispenses

Без виправдувальної записки від батьків або дозволу керівництва школи дитина не може пропускати шкільні заняття. Повідомте класного керівника якомога швидше про передбачувану відсутність дитини, найпізніше – перед початком занять. Відсутність вашої дитини на заняттях у школі допускається з таких поважних причин, як хвороба, переїзд у нову квартиру, відвідування дитячого або зубного лікаря, нещасний випадок, що трапився з одним із членів вашої сім'ї.

Батьки мають право надати своїй дитині п'ять половинних днів на рік, вільних від відвідування школи, без зазначення причин. Проте батьки повинні заздалегідь попередити про це класного керівника.

Керівництво школи може видати дозвіл на звільнення від занять у разі відзначення великих релігійних свят, важливих подій у житті сім'ї, відвідування курсу рідної мови та культури (LCO), а також проходження курсів професійної орієнтації. Для отримання звільнення від занять ви повинні своєчасно подати клопотання на ім'я керівництва школи.

Домашні завдання

Devoirs à la maison

У школі діти вивчають навчальний матеріал. Домашні завдання служать підготовкою до уроків та закріплюють пройдений матеріал. Дитина повинна бути в змозі робити уроки самостійно, без допомоги батьків або репетиторів.

Максимальна кількість часу на тиждень, що витрачається на виконання домашніх завдань:

- 30 хвилин у 3–4 класах
- 45 хвилин у 5–8 класах
- 90 хвилин у 9–11 класах

Вчителі видозмінюють домашні завдання залежно від індивідуальних здібностей дітей та їхньої працездатності.

Оцінка успішності

Évaluation

Оцінка успішності служить насамперед розвитку дитини та має сприйматися нею як стимул у самостійному навчанні.

Щороку класний керівник проводить бесіду з батьками. Під час такої бесіди обговорюються успіхи дитини у навчанні, рівень її розвитку та знань. За бажанням батьків або школи можуть бути проведені додаткові бесіди.

Наприкінці 4-го, а також наприкінці 6 – 11-го класів включно учні одержують письмовий звіт. Він містить інформацію про успіхи учня з окремих предметів. Починаючи з 6-го класу успіхи дітей оцінюються, а оцінки вносяться у звіт про їхню успішність.

10 **Обов'язкова школа у франкомовній частині кантону Берн**

Інформація для батьків

Розвиток та підтримка

Заходи підтримки

Mesures de soutien

Діти, що володіють іноземною мовою, мають можливість додатково вивчати німецьку як другу мову.

Інтелектуально обдаровані учні навчаються за програмою, що розвиває їх здібності (розвиток здібностей).

Труднощі у навчанні

Difficultés d'apprentissage

Зі згоди батьків спеціаліст-педагог або спеціалісти кантональної служби з питань виховання дітей (*Service psychologique pour enfants et adolescents (SPE)*) з'ясовують, де зосереджені труднощі у навчанні дитини. www.be.ch/spe

Елементарні спеціальні навчально-виховні заходи

Mesures de pédagogie spécialisée ordinaires

Такі заходи включають у себе комплексну допомогу в розвитку, відвідування логопеда, вправи на розвиток психомоторики та допомагають дітям краще підготуватися до навчання у школі.

Третьюкласники, які потребують трохи більше часу на освоєння матеріалу, мають можливість впоратися зі шкільною програмою за два роки.

Якщо незважаючи на допомогу діти не справляються зі шкільною програмою, їхнє навчання та оцінка проводяться за індивідуальною програмою.

Спеціальні класи

Classes spéciales

Діти, які відвідують початкову школу або перший ступінь середньої школи та мають труднощі у навчанні, у багатьох комунах мають можливість відвідувати спеціальний клас. Такий клас складається з декількох учнів. Завдяки цьому вчитель має можливість допомогти дітям в освоєнні шкільного матеріалу.

Інтенсивні спеціальні навчально-виховні заходи

Mesures de pédagogie spécialisée renforcées

Для дітей, для розвитку яких недостатньо елементарних спеціальних навчально-виховних заходів, звичайна або обов'язкова школа організовує інтенсивні заходи підготовки до навчального процесу.

Шкільна соціальна робота

Travail social en milieu scolaire

Соціальні працівники допомагають і консультують дітей та підлітків у разі виникнення у них соціальних та особистих проблем. Вони консультують також вчителів, керівництво шкіл та батьків.

Школа продовженого дня

École à journée continue

Дітям, які потребують нагляду та догляду в позаурочний час, комуна пропонує послуги школи продовженого дня:

- вранці перед початком занять
- в обідній час, при цьому послуги школи включають організацію харчування дітей
- у післяобідній час після закінчення занять або в ті дні, друга половина яких вільна від занять у школі.

Батьки самостійно приймають рішення про відвідування дитиною школи продовженого дня. Вартість послуг продовженого дня залежить від заробітку батьків, їх майнового стану та розмірів сім'ї.

Загальна інформація про школу продовженого дня:

www.be.ch/offres-complementaires-ecole

Щоб отримати більш детальну інформацію про послуги школи продовженого дня за місцем проживання, батьки можуть звернутися до класного керівника, керівництва школи або надіслати запит до комуни.

Інформацію про інші можливості нагляду за дітьми поза сім'єю (група продовженого дня при дитячому садку, послуги няні, тощо) батьки отримують у комуні за місцем проживання:

www.fambe.sites.be.ch/fr

Здоров'я

Santé

Діти та підлітки проходять медичний огляд у дитячому садку, а також у шостому та десятому класах школи. Огляд обов'язковий та безкоштовний для батьків.

Щороку стан зубів дітей та підлітків контролюється шкільним стоматологом. Цей огляд також є обов'язковим і безкоштовним для батьків.

Батьки будуть проінформовані про результати огляду, якщо потрібне лікування чи відвідини інших лікарів.

12 **Обов'язкова школа у франкомовній частині кантону Берн**

Інформація для батьків

Батьки та школа

Співпраця

Collaboration

Батьки та школа зобов'язані співпрацювати один з одним. Цей обов'язок закріплений законодавчо. Важливими елементами співпраці є регулярний обмін інформацією, порозуміння, довіра та повага.

Взаємний обмін інформацією

Information mutuelle

Школа інформує батьків про важливі події та заходи, що стосуються навчального процесу (розпорядження, шкільні екскурсії, тощо), а також про організаційну роботу школи (розподіл до школи або класу, розклад занять, навчальні посібники, правила поведінки у школі, тощо). Батьки отримують цю інформацію письмово або усно на батьківських зборах.

Центральним елементом співпраці між школою та батьками є розмова з учителем.

За погодженням з учителем батьки можуть у будь-який час відвідати один з уроків у класі, в якому навчається їхня дитина.

Ми просимо батьків повідомити класного керівника про захворювання дитини, про необхідність регулярного прийому медикаментів або про події, що вплинули на розвиток дитини або її здатність сконцентруватися.

Переклад

Traduction

Важливо, щоб батьки розуміли, про що йдеться на батьківських зборах чи співбесіді з батьками. Також важливо, щоб батьки могли висловити свої прохання та побажання, а також поставити запитання. Якщо батьки недостатньо володіють німецькою чи французькою мовою, вони можуть попросити школу надати їм перекладача або перекладачку.

Важливі рішення

Décisions importantes

Всі важливі рішення, що стосуються шкільного розвитку дитини (наприклад, перехід з початкової школи на перший ступінь середньої школи або розподіл до спеціального класу), детально обговорюються з дитиною та її батьками.

Батьки мають право на отримання інформації та консультацій, а також на висловлювання своїх міркувань відповідним вчителям та керівництву школи. Батьки мають право на ознайомлення з усією шкільною документацією, що стосується їхньої дитини. Рішення стосовно подальшого шкільного розвитку дитини приймається керівництвом школи. Батьки отримують остаточне рішення у письмовому вигляді з доданим обґрунтуванням. Якщо батьки будуть не згодні з цим рішенням, вони мають можливість подати заперечення до шкільної інспекції протягом 30 днів.

Сприяння батьків**Participation**

Багато шкіл мають батьківські комітети, які складаються з одного чи двох представників батьків від кожного класу. На початку шкільного року вони обираються батьками кожного класу. Представники батьків тісно співпрацюють із класним керівником. Батьківський комітет сприяє розвитку контактів між батьками та школою.

Більш детальну інформацію про можливості сприяння батьків дитячому садку та школі батьки можуть отримати у класного керівника або керівництва школи, де навчається дитина.

Проблеми в обов'язковій школі**Problèmes à l'école**

Дитина некомфортно почувається у класі або в неї раптом знизилася успішність, у дитини виникли проблеми у спілкуванні з іншими дітьми або батьки не погоджуються з рішенням вчителя.

Батькам слід вдатися до наступних дій:**Marche à suivre**

1. Батьки та викладач домовляються про зустріч. Вони обговорюють ситуацію, що склалася, і намагаються знайти шляхи для її вирішення. Здебільшого після їх зустрічі знаходиться рішення, яке задовольняє усіх.
2. Якщо батьки та викладач не змогли знайти розв'язання проблеми, але при цьому обидві сторони або одна зі сторін вважають за необхідне розв'язувати проблему, то до діалогу підключається керівництво школи.
3. До розв'язання проблеми можуть підключитися й інші експерти, наприклад, представник шкільної соціальної служби або консультант з питань виховання дітей.
4. Якщо після цього не вдається знайти взаємоприйнятне рішення, можна звернутися до шкільної інспекції.

У разі потреби школа забезпечує переклад.

14 **Обов'язкова школа у франкомовній частині кантону Берн**

Інформація для батьків

Нові мешканці кантону Берн

Arrivée dans le canton de Berne

Діти та підлітки віком від 4 до 15–16 років зобов'язані відвідувати школу з моменту їх переїзду до Швейцарії на постійне або тимчасове, обмежене кількома місяцями, місце проживання.

Батьки, які нещодавно прибули до країни, можуть отримати додаткову інформацію про правила відвідування дітьми дитячого садка та школи у комуні їхнього проживання або на сайті відповідної школи.

Діти та підлітки, які не володіють мовою викладання, отримують додаткову допомогу у вивченні мови.

Підлітки, які нещодавно прибули до країни, віком від 13 років і старші, що не володіють мовою викладання, відвідують регіональний інтенсивний курс (Cours intensif regional plus, CIR+).

Додаткова інформація про курс CIR+ на сайті:

www.bkd.be.ch/migration

Повноваження та обов'язки

Міністерство освіти кантону **Direction de l'instruction publique et de la culture**

Міністерство освіти є кантональним відомством освіти. Воно визначає рамкові умови для обов'язкових шкіл у комунах та складає навчальні плани.

Шкільна інспекція **Inspection scolaire**

Шкільні інспектори стежать за якістю кантональної освіти в дитячих садках та обов'язковій школі.

Комуна **Commission scolaire**

Комуна відповідає за організацію роботи обов'язкової школи на місцях. Вона надає у користування шкільну інфраструктуру – шкільні будівлі, меблі, шкільний інвентар, а також навчальні посібники.

Шкільна комісія **Commission scolaire**

Шкільна комісія* піклується про те, щоб діти відвідували дитячий садок та обов'язкову школу відповідно до кантонального законодавства та розпоряджень вашої комуни. Вона також відповідає за прийняття стратегічних рішень, що стосуються життя школи.

Керівництво школи **Direction d'école**

Керівництво школи відповідає за управління школою. Серед іншого воно розподіляє дітей за класами та приймає рішення про подальше навчання дітей та підлітків відповідно до рівня розвитку та здібностей дитини.

Класний керівник **Maîtresse ou maître de classe**

Класний керівник відповідає за педагогічне та організаційне керівництво класом. Класний керівник – це перша контактна особа, з якою ви можете прояснити всі питання та прохання щодо відвідування дитячого садка або навчання у школі.

* В окремих комунах шкільна комісія має назву «комісія освіти».

